

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
administracija in ekspedicija na
Starem trgu št. 16

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Nemško-turško časnikarstvo.

Že dostikrat, in tako tudi v članku zadnjega lista, smo opozorovali svoje bralce na nesramno lažljivost nemških listov. To so mojstri v zavijanji resnice, v krivih sklepih, v lažeh in obrekovanji! Kako da ti ljudje znajo vsakej stvari drugo lice dati, in se spodtikati nad vsem, kar koli Rusi počno in poročajo, to kaže večerni list od pondeljka v dunajskem „Tagblattu“, kjer judovskemu šmoku še to ni všeč, da ruski komandant Nikolaj o ruskih zgubah resnico poroča. „Die alles menschliche gefühl verhöhnende aufrichtigkeit, mit welcher der grossfürst die russischen verluste bekannt gibt“ (človeški čut zasramujoča odkritosrčnost, s katero veliki knez naznanja ruske zgube) — tako blezo zasmehuje pisavo Nikolajevo v telegramu, kjer naznanja, da je padlo 12.000 Rusov. Ali je mogoče, tem ljudem prav storiti, ali je mogoče misliti si več nesramnost? Ako bi zgubo zatajil, in govoril samo o vseh, rekli bi, „vidiš ga lažnjivca!“ Ako bi vse zgube lepo opisal in rekel na primer: „popustili smo svoje pozicije prostovoljno, ker so se nam malo važne zdele“, kričali bi škodoželjno: „o tega prekanjenega lisjaka, kako se laže in zviža, da bi se lepšega naredil, kdo mu bo še verjel!“ Tako bi govorili in po pravici, kajti kaj pomaga pobitja prikrivati, konečno se vendar vse izve. Pa Rusi te navade nemajo, oni vse po pravici povedó, koliko imajo mrtvih in ranjenih, kedaj da zmagajo in kedaj ne. To je gotovo prav lepo od njih, in kaže, da je njih značaj odkritosrčen, in da so tudi njih nameni pošteni. Da se pa znajde kak človek, kteremu še ta odkritosrčnost ni prav,

ki še v njej išče dlake, ter jo pripisuje trdosrčnosti, neusmiljenosti („eine alles menschliche gefühl verhöhnende aufrichtigkeit,“) kaj takega zapisati, to je v istini — eine alles menschliche gefühl verhöhnende perfidie (človeški čut presegljiva nesramnost.)

Kako so turška poročila v primeri z ruskimi neresnična, tega prepričati se nikomur ni bilo težko; in tudi v tem se že pokaže, na katere strani je pravica; kajti lažnjivec in tat sta brata po duhu, in kakor se Turki zdaj v telegramih lažejo, tako so se lagali poprej, ko so kristjanom pravice obljubovali. Pojdimo še dalje. Spominjajo se gotovo še vsi čitatelji časopisov, kakó so turkoljubni nemški časniki o Črnogorcih pisali, da Turkom glave in nosove režejo, da vse vjete pokoljejo itd. Sedaj so Črnogorci vjeli v Nikšičih 2800 mož, in kaj so z njimi storili? Pustili so jim orožje, in rekli: „Hodite z Bogom!“ in vjeti Turki so bili prosti, ter so se podali domu. Tako morajo celo turški listi poročati, ker je istina. Celo poročevalec dunajskega „N. W. Tagblatt“ pripoznava to velikodušno ravnanje s sledečo opazko: „Če se pomisli, da se je trdnjava brez pogojno vdala in da so se popred morale s silo vzeti vse pozicije, bil bi to prvi slučaj v vojni zgodovini, — in ravno neolikana Črnogora mora s tem pričeti — da se je s posadko dolgo oblegane trdnjave, ki je oblegovalcem več žalega prizadela, kakor vsa druga Turčija, in ki se je malo pred zadnjim naskokom na milost in nemilost vdala, tako prizanesljivo ravnalo.“

Ali se ne vidi tu jasno, kako so bili Črnogorci po nedolžnem obrekovanju? Lani, ko so

bili Črnogorci Osman paša vjeli, trosili so nemškutarji laž po svetu, da so mu Črnogorci, glavo odsekali. V resnici pa je kosil pri mizi kneza in kneginje črnogorske, in na zadnje mu je knez celó prostost podaril, ter ga izpustil domov! Tako ravnajo Črnogorci, katere so listi, kakor „N. fr. Presse“, „Tagblatt“, „Extrablatt“ itd. opisovali svetu kot tatove, tolovaje, kanibale in neusmiljene barbabe! Po tisočih pričah, med kojimi so konzuli in drugi zapriseženi možje, pa je dokazano, da so Turki v teh dveh letih tisoče in tisoče Bulgarov pobili, móž, žená in nedolžnih otrok, da so tisoče in tisoče hiš požgali. Da bi te grozovitosti nekoliko prikrili, lagali so in lažejo turkoljubni časniki v enomer o grozovitostih, ki jih počenjajo Rusi, zlasti kozaki. Prašali so jih po pričah, a niso mogli nobene imenovati! Nasprotno pa potrjujejo vsi vojaški pridruženec evropskih vlad v ruskem taboru, da niso nobenega grozodejstva videli, da bi ga bil kak rusk vojak nad Turki učinil. To potrjuje celó angleški vojaški pridruženec Wellesley, ter še dostavlja, da ruski vojak že po svoji krotki naravi kaj takega celó zmožen ni.

Bulgari so se menda res nad Turki nekoliko maščevali za štiristoletno trpljenje, ko so se prikazali Rusi v deželo. Ali se je pa temu čuditi? Ali je mogoče, da bi otrok svojo mačeho ljubil, katera mu še nikoli nič dobrega ni storila, pač pa mnogo slabega? Kar so se Bulgari v turški šoli naučili, to pa znajo! Sicer se pa Turkom toliko slabega zgoditi ni moglo, ker Rusi so bili le nekaj dni onkraj Balkana, takraj Balkana pa je uredjeno rusko poveljništvo vsako nerednost zabranilo.

Bog je pravičen.

(Iz nemškega po K. Bolanden-u.)

(Dalje.)

Vjeti cesar.

Dve leti po tej dogodbi sedel je prej strahoviti zmagovalc cesar Napoleon kot vjetnik na otoku sv. Helene. Ta otok v atlantskem morju, unkray ravnika na jugozahodu od Afrike je kaj puščoben. Skoraj nikjer ni videti kakega senčnega loga, le semtertje, je kak zelen, obdelan prostorček, povsodi le od pekočega solnca razvaline in razpokano skalovje in vulkanske razvaline; ves otok prava, grozovita ječa v sredi morja.

Blizo morja, na nevhodnem, kamnitem kraju, stoji samotna verba, pod ktere viseče, goste veje je cesar večkrat hodil se senčit. Tam sedi po cele ure gledaje čez skoro brezkončno morje.

Danes je Napoleon nenavadno tužljiv. General Bertrand, edini mu prijatelj, ki se je prostovoljno s svojim ponižanim dobrotnikom v to ječo podal in pa dvorni plemič grof Jožef Retel skrbno opazujeta tamno zamišljenega cesarja, ko začne ta proti plemenitemu mladeniču tako-le govoriti:

„J ožef, li nisi bil v gradu v Fontainebleau vpričo, ko mi je papež Pij VII. mojo prihodnost prerokoval?“

„Da, Veličanstvo, bil sem pričujoč.“

„Se še spominjaš najnega pogovora?“

„Da, gospod! Onega pogovora ne bom pozabil. Takrat se mi je zdel papež več kot navaden človek.“

„Kakošen pa?“

„Kakor božji namestnik na zemlji.“

„Prav si povedal, dečko. Čemur sem se takrat posmehoval, mi je zdaj verjetno. V resnici: On je božji namestnik na zemlji!“

Zdaj obmolkne in zre zamišljeno čez morje.

„In kaj je še rekel papež takrat? Ali še veš?“ povzame Napoleon zopet.

„Vem, Veličanstvo! Sveti Oče je rekel Stari Bog še živi. Potem je to resnico dokazal iz zgodovine poganskih in krščanskih knezev, ki so cerkev in papeže preganjali, kako jih je Bog strl, cerkev in sedež sv. Petra pa sta ostala.“

„Kako je še dalje govoril?“ sili Napoleon Jožefa, ko vidi, da si ta ne upa vsega povedati?

„Stari Bog bo tudi Vaše Veličanstvo

zmlel, če ne bote skoro nehali cerkve preganjati; kajti Bog drži dano besedo, ko je rekel, da bo varoval cerkev in svojega namestnika na zemlji.“

„Tako je!“ pritrdi cesar kimaje.

„Vaša mera je polna, rekel je papež, Vi boste ravno tako nesrečno končali, kakor vsi preganjevalci cerkve.“

„Papež je resnico prerokoval. Ne ljudje, marveč Bog je zlomil moje žeslo. Jaz neumež, ki sem se dal od svetlih zmag tako slepiti! Kako prepričalno bi mi bila zamogla osemnajst stoletna povestnica dokazati, da se vsaka sovražna moč na Petrovi skali razbije. V resnici, stari Bog živi, in meče ob tla preganjevalce svojega namestnika!“

„Ne bom tajil, Gospod“, reče Bertrand, da je ona ojstra zima na Ruskem na božje povelje čez armado prišla; — pa le pri Lipici se je sreča nagnila.“

„In Bog je vodnik vojska, general, odvrne trdivno Napoleon. Ta puščava na sredi morja daje mi čas za premišljevanje. Nesreča me je streznila. Da sem vojsko zgubil, odstavljen in vjet, vse to izhaja od tod, ker sem poglavarja cerkve preganjal. Pij ima prav: vsega-

Znano je, da Turki vse vjetnike pokoljejo, tako da v istini nobenega vjetnika nima, kakor poroča celó nemški, turkoljuben poročevalec iz Šumle, kjer so imeli enega samega vjetega Rusa, katerega so menda zato pri življenji pustili, da bi ga kot posebno znamenitost kazali. Tako je tudi znano, da Turki vse ranjence razmesarijo in pomorijo; ob enem pa Rusi turškim ranjencem strežejo, kakor svojim; in vjetnike pošiljajo na Rusko, kjer se jim bolje godi, nego ruskim vojakom na bojišči; celó k delu jih ne silijo, ampak če boče ruski kmet turškega vjetnika v delo dobiti, ga mora plačati, takó da bodo še denarja domu prinesli, kedar se vrnejo v domovino. Da pa Turki niti ranjencem, niti vjetnikom ne prizanesajo, to vé ves ruski tabor, in častniki, ki gredo na bojišče, nesó pri sebi strupa, da ga povžijejo, kedar pridejo v turške roke, da jim ni treba pri dolgih mukah počasi umirati v barbarskih rokah, kar se po naših krščanskih zapovedih se vé da nikakor odobravati ne more. Tak razložek je tedaj med Rusi in Turki; in lažnjivi, plačani, vse častiželjnosti in sramožljivosti prosti turkoljubni častnikarji hočejo obé vojski v eno vrsto staviti, in Turka še celo kot boljšega, poštenejega svetu predstaviti! Ni dvombe, da so ti turški prijatelji večega zaničevanja vredni, nego Turki sami: kajti Turki se niso nič učili, oni so nevedni, surovi divjaki, vera sama jih goni k krvavemu klanju, ker jim zasluge in nebesa obeta za mučenje in morenje kristjanov; naši Turki pa so v šole hodili, kjer so se učili lepi krščanski nauk in druge človekoljubne vede, ter se tudi pri vsaki priliki bahajo s svojo človekoljubnostjo in oliko; pa oni so krščanske nauke že davno pozabili, kar je namreč krščenih med njimi, kar je pa obrezanih, tem je denar bog, in če so v brezobzirnosti in brezsrčnosti Turkom podobni, stojé zastran značaja še globoko pod Turki; kajti prosti Turek vsaj svojo neumno vero trdno drži, je odkritosrčen in pošten v kupčiji, ter hraber v vojski; vseh teh dobrih lastnosti pa našim Turkom primanjkuje.

Naj tedaj naši bralci le z nezaupnostjo prebirajo nemške časnike, in naj raje beró domače slovenske, saj imamo slovanskih listov dovolj, ki niso nič slabjši od nemških; zlasti ruski listi po svoji obširnosti, in bistrosti svojih razgovorov gotovo niso slabši od nemških.

Temeljite članke prinašajo tudi „Obzor“, „Primorac“, „Zastava“ in „Iztok“, in srbo-hrvaškega jezika se vendar Slovenec tako lahko naučil!

Ne bodimo nemarni, in izvimo se jerobstvu nemškega duhá!

Z bojišča.

Dosedanja nezgoda vojne ruske podrla je malosrčnim ljudem vse upanje, da bi se rusko-turška vojska za Ruse srečno končala. Toda zgodovina uči, da je bila Rusija v svojih vojskah s Turki tudi prejšnje čase sim ter tje nesrečna, da je pa na zadnje vendar le dosegla svoj namen. To se pač nobenemu ni zdelo mogoče, da bi bili Rusi v boju s samim Turkom tako nesrečni kakr so sedaj, in najhujši sovražniki njeni so za trdno pričakovali, da bode mogočna država kmalo potlačila oslabele Turčijo. Zato so na vso moč ropotali zoper njo in v strahu pa v skrbi za svojega ljubčeka Turka vse žile napenjali, da bi bili vojsko zabranili. Sedaj pa, ko se Rusiji ni posrečilo sovražnika krščanstva tako hitro pomendrat, kakor se je sploh pričakovalo, zagnali so ti turkoljubi vesel krik, ki mora vsacega prijatelja omike in krščanstva enako hudo v srce boleti, kakor sleherna zguba ruska, zlasti gledé nesreče krščanskih prebivalcev na Turškem, zaradi katerih ravno smo orožju ruskemu želeli zmage.

Tako slabo, kakor se našim malosrčnikom dozdeva, se pa Rusom vendar ne godi, kar najbolj jasno priča to, da se naši Turkoljubi tudi premagane Rusije še vedno boje, ter na pomoč kličejo vnanje države, da naj bi ji z diplomatičnim posredovanjem zvezale roke in vojsko ustavile, dokler je vspéh za Turke ugoden. Sicer pa tudi ta vspéh ni tako sijajen, kakor trdijo turška poročila.

Kar smo zadnjič omenili, da namreč Turki Rusom nikdar niso bili vzeli Nikolajevega brda na Šipkinem klancu, in da so bile vse dotične novice turških listov arдахanske laži, potrjujejo sedaj vsi listi in Sulejman paša sam. On se je po svoji navadi v svojem poročilu lagal, da je Rusom vzel omenjeno brdo, ko so pa Rusi službeno razglasili, da so ga 17. t. m. nazaj vrgli, morala je tudi „Ag. Havaš“ iz Carigrada povedati, da so Rusi zopet nazaj vzeli brdo sv. Nikolaja, katerega pa nikdar izgubili niso. Lažnjivo poročilo turško še pristavlja, da so imeli Turki 100 mrtvih in 200

ranjenih, Rusi pa da so zgubili 1000 mož. Dopisnik „Pol. Corr.“ iz Drina pa 5. t. m. o zgubah Turkov na Šipkinem klancu vse drugači poroča. V štirih dneh, pravi, je iz Plodviva v Drin prišlo okoli 6000 ranjenih, v Plodvivu jih je okoli 4000 do 5000 in v Kazanliku skoraj brez vse postrežbe 5000, tedaj skupaj 16.000 ranjenih, število mrtvih pa se sodi na 5000 mož. Vojna Sulejmanova, katero je v Kazanliku prestrojeval, je tedaj razbita, in Mehmed pa Osman paša jo bosta zastonj pričakovala na pomoč, brez nje pa ni Mehmed Ali ne sme vdariti na carjeviča, ni Osman paša na oblegajočo ga vojno pri Plevni, kjer so boji nekoliko potihnil.

Rusi sicer še vedno bombe mečejo v mesto, prav napadli ga bodo pa še le potem, ko jim dojde pomoč. Gardini polki konjikov s topničarstvom vred so 18. t. m. došli v Bukarešt, kjer jih je general Gurko ogledoval, potem pa nemudoma odposlal v Bulgarijo. Madjari, ki so 18. t. m. zvečer razsvetlili Budapešt in divje kričali, da so Rusi uničeni, so se tedaj nekoliko prenačili. Turški konzul pa bolje pozna razmere. On hiše svoje ni razsvetlil in druhal je morala četrt ure krričati „Eljen“, preden se ji je pokazal. Ni se hotel blamirati, ker zna, da Turki še niso zadobili nobene odločilne zmage. Kakor se poroča iz Bukarešta, so Turki od 17. t. m. sim skoraj vsaki dan zlasti po noči od 17. do 18. sept. napadali Ruse, toda zastonj. 18. t. m. so bili pa Rumunci prijeli Turke, pa tudi niso dosegli nobenega vspeha. Mehmed Ali s svojo vojno stoji pri Benicka Lomu, Rusi pa med Balabanlarom in Koprivco do Kairkiöia.

Iz Cetinja se naznanja, da so Črnogorci v Bileku, ki se jim je po kratkem uporu vdal, dobili 3 topove pa mnogo živeža in streljiva. Kaimakam in vradniki so bili že prej pobegnili v Trebinje, kamor je odšla tudi posadka, kateri se je dovolil prost odhod. Knez je popustil v Bileku 2000 mož ter se 17. t. m. obrnil proti Stolcu. Posadka v Trebinji se hoče braniti in tudi Mostar vtrjujejo ter je vsled telegrafičnega ukaza 6 batalijonov iz Gačka odšlo tje. Od 18. t. m. sim so se Črnogorcem vdale tudi turške stelnice v Dugi soteski; posadkam se je dovolil prost odhod v Stolac, kamor so odšle tudi muhamedanske družine. Črnogorci mislijo najprej vdariti proti Korjenici potem pa proti Trebinju.

mogočni Gospod in varuh sedeža sv. Petra razdrobil je moj prestol.“

Bertrand mu ne ugovarja in cesar se zopet zamisli. Čez nekaj časa pa začne Napoleon zopet: „V Egiptu razglašal sem Boga, kateri nima nobenega sina. Danes prisežem, da je Jezus Kristus Bog. Judovega rodu, na videz sinu tesarjev, se imenuje Boga, naj popolnši bitje, stvarnika, vsih reči. In svoje božanstvo potrđi z mnogimi čudeži. Meni potrjujejo njegovo božanstvo njegove zmage bolj ko vsi čudeži. Svet se čudi zmagam Aleksandra Velikega, pa kaj so njegove zmage proti zmagam Kristusovim? Nič, dasiravno si je bil Aleksander skoraj celi svet podoblastil. Njegove zmage bile so mirljive. Jezus nasproti ne zmaga in si ne podvrže samo enega naroda, marveč ves človeški rod. On zmaguje že celih osemnajst stoletij in bo zmagoval do konca sveta. In kaj premaga in si pridobi Jezus pri vsakem človeku? Tisto, kar se najtežji dobi, srce. Kar modri od svojih prijateljev, oče od svojih otrok, mož od svoje žene, brat od brata dostikrat ne dobi, to je srca, ljubezni, to si pridobljuje Jezus od milijonov in milijonov ljudi

že skozi osemnajst stoletij. Ali ni to čudež, ki vse čudeže presega? Aleksander, Cezar, Hanibal pri vsi svoji izvrstnosti tega niso dosegli. Podvrgli so si z vojskami svet, a le enega človeškega srca si niso prisvojiti zamogli. In Kristus? On si je pridobil in osvojil na tisuče milijonov src skozi celih osemnajst stoletij. Miljone ljudi se je dalo zanj mučiti in moriti. In zopet milijone ljudi vклонilo se je in se vklanja pod njegov jarem, in si odreka vse posvetne dobröte iz ljubezni do njega. Kdo bi po tem največjem čudu ne spoznal božje Besede, ki je svet vsvarila.“

„Ako se na tanjko premišljuje“, seže general Bertrand mu v besedo, „je obranitev in obstanek kraljestva Kristusovega pri vsem trpljenji in odrekovanji posvetnega veselja, gotovo vedni čudež.“ —

„Vi general, veste“, začne zopet Napoleon dalje, „kako sem znal vojskine čete vnemati, da so za me šle v smrt; a za vse to je bilo potreba, da sem bil pri njih in sem jih s pogledom in zapovedovanjem vnemal. Te moči pa vendar nisem imel, da bi se name tudi takrat spomnili in me ljubili, ko nisem bil

med njimi. Sedaj sem na tem otoku sv. Helene. Kje so moji dvorniki? Kje so moji prijatelji? Razun vas dveh ali treh, ki ste mi nar bolj zvesti ostali, ni nobenega. Še nekaj časa, in moje truplo bo šlo pod zemljo črvom v jed. — Kakšen propad med mojo siročino in večnim kraljestvom Kristusovim, katerega oznanjuje, ljubijo in molijo ljudje po vsem svetu. On živi v milijonih in milijonih src skozi tisučletja! Se li to pravi umreti? Se ne pravi to vedno živeti? To čudno kraljestvo Kristusovo priča neovržljivo, da je Kristus Bog. Če pa je Kristus Bog, potem je tudi krščanska cerkev božja naprava. Njegova močna roka jo bo branila in varovala, vsa peklerska vrata je ne bodo premagale. Oj, ko bi mogel jaz vsem, katerim je oblast na zemlji dana, zaklicati: Spoštujte poglavarja cerkve! Ne žalite in ne preganjajte papeža, če ne, vas bo zadela težka roka božja, ktera varuje stol sv. Petra!“

Cesar obmolkne. Veter je zabučal po verbi in valovi morja so ploskaje, kakor v potrditev butnili ob skalo.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani, 21. septembra.

Andrassy in Bismark sta se 19. t. m. sošla v Solnogradu ter se razgovarjala od 11. do 3. ure popoldne. Ob 6. uri bil je pri Bismarku obed, h kateremu je bil tudi Andrassy povabljen. Pruski vladni listi preslavljajo politiko Andrassyjevo kot veliko srečo in dobroto za Avstrijo in Evropo, kar je gotovo vsim prijateljem Avstrije po volji, ker nam shod v Solnogradu priča, da je Avstrija trdno zvezana z Nemčijo in tedaj tudi z Rusijo. Da bi le Andrassy tudi stanoviten ostal in se od svojih rojakov ne dal odvrniti od omenjene zveze! Madjari namreč se še vedno vnamajo za Turke in so bili 18. t. m. zvečer v Budapešti osnovali nekako razsvitljivo in nekak obhod po mestu z zastavo, na kateri je bilo zapisano: „Čestitamo, Rusi so uničeni.“ Turkoljubna družal, med katero ni bilo videti nobenega poštenega človeka, ni pomislila, da Rusi niso še uničeni in da je Plevna od njih še vedno obkoljena, in da so na Šipkinem klanecu zopet natepli Sulejman paša. Turčija se bo naposled morala vdati in odjenjati, ker še „Pest. Lloyd“ piše, da razmere na Turškem ne morejo ostati pri starem, če bi tudi Turčija zmagala, ampak da bodo morale vnanje vlade kristjanom zboljšati stanje. Turkoljubni listi hočejo vedeti, da je Bismark sklenil Rusijo prepustiti njeni osodi. Pa to je storil že od začetka sim. Avstrija in Rusija ste od Rusije nasvetovano skupno ravnanje zavrgele ter navzlic trocesarski zvezi Rusiji prepustile, da na svojo odgovornost in nevarnost prične vojsko. To se je tudi zgodilo; nikakor pa ne moremo verjeti, da bi Avstrija in Nemčija sedaj, ko vojna sreča Rusiji ni mila, naenkrat postale nasprotnici nesrečnega prijatelja. Naj tedaj Madjari, Poljaki in na pol mesečni Nemci še tako očitno kažejo svoje turkoljublje, naj vsled turških zmag še tako sijajno razsvetljujejo glavno mesto madjarsko; Avstrija vendar ne more in ne sme postati zaveznica Turčinov proti Rusiji.

V državnem zboru je splošna obravnava o osebnem prihodninskem davku dovršena; vseh govornikov se je bilo oglasilo 36, govorilo pa jih je 28. Večina (123 proti 100) je sklenila pričeti posebno obravnavo. — Ravno v tej seji interpeliral je Hammer-Purgstall vlado, bode li glede vzhodne vojske tudi sedaj še naša država ostala nevtralna, in bode li ves svoj vpliv obrnila na to, da se Srbija vojske ne vdeleži? — Veliko važnejši kakor obravnave o davkarski reformi so razprave odsekov o bankinem vprašanji, ki se jako ugodno vrše, piše „Reform“, če se sme to imenovati ugodno, da se Ogrom odjenjuje. Naši poslanci so se dolgo upirali razdelitvi banke, sedaj je ta razdelitev skoraj že dognana reč, nasvet obeh vlad pa, da se guvernerjeva namestnika ne velita od občnega zbora, ampak da ju imenujete vladi, bil je le z večino enega glasu zavržen. Pa tudi ta sklep v zbornici najbrže ne bo obveljal in se bo Madjarom spolnila želja, ker hoče dr. Hrbst zagovarjati nasvet vladi prijazne manjšine. In taka se bode najbrže godila pri pogodbi sploh. Madjari niso zastoj tako hudo ropotali.

Na Erdeljskem se je bila te dni sošla narodna zbornica saksonska, da bi se posvetovala o nekterih od madjarske vlade zahtevanih premembah svojega vstavnega reda. Komes (načelnik) Wächter je zbornici razodel, da sme le tiste točke pretresati, ki so

od ministerstva zaznamovane. Ker so pa poslanci temu oporekali, odložil je komes zborovanje za 14 dni. Samostalnosti erdeljskih Saksoncev je tedaj konec, ker tako hočejo gospodje Madjari.

V Hrvatskem saboru je Folnegovič umaknil svojo interpelacijo o dogodkih v Reki, ker je sabor sprejel njegov dotični predlog. — Adresni odsek je saboru predložil adresino osnovo, katero je „Obzor“ že objavil. Hrvatje v njej zahtevajo zedinjenje trojedine kraljevine in spojitbo granice s Hrvatsko, pa je le malo upanja, da bi se jim njihove želje spolnile. Novi načelnik granice, baron Filipovič, je došel v Zagreb, kjer so se mu 19. t. m. poklonili vojaški dostojniki in vradi. Te dni se hoče napotiti v granico in jo ogledati.

Vnanje države.

Francoski prezident Mac Mahon je objavil oklic do naroda francoskega, v katerem pravi, da je narodno skupščino razpustil, ker se je čedalje bolj odtegovala vplivu zmernih mož prepustivši se vladi znanih radikalnih voditeljev. Pri zadnjih volitvah, pravi prezident, so se mnogi sklicevali na njegovo ime, češ, da so njegovi prijatelji, da bi bili pri volitvah laglje prodrli, a med temi bilo jih je mnogo, ki so mu pozneje vedno nasprotovali. Da se to pri sedanjih volitvah ne bo zgodilo, jim bo vlada tiste kandidate zaznamovala, ki se smejo sklicevati na ime predsednikovo. Njemu nasprotno volitve imele bi nasledek, da bi bila razprtija med javnimi oblastmi še večja in da bi vnanje vlade z nezaupanjem gledale na Francijo. On za svoj del bi se demagogom ne mogel vdati, pa tudi službe noče zapustiti, katero mu je konstitucija izročila, ampak si bode podpiran od starašinstva (senata) prizadeval varovati konservativne koristi. — Vsi listi se pečajo s tem oklicem, konservativni ga hvalijo in povdarjajo njegovo jasnost in odločnost, radikalni pa mnogo stavkov hudo napadajo. Govori se, da bode tudi princ Napolen razglasil neki oklic, in da se je podal v Belgijo, da bi bil med volitvami tem bližej pri nekdanji svoji domovini.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 9. sept. Skoro je minilo pet let, kar sem bil zadnjikrat v velikem gradu hrvaškem. Zna se, da raste, vzlasti proti železnici, proti Savi naglo in krasno. Na to stran pridobil si je poslopja, ki utegnejo polagoma staro mesto potegniti ná-se. V nekterih obzirih je res veliko mesto in pred Ljubljano, v nekterih se pa z njo meriti ne more.

Pred Ljubljano je, kar tiče deželni zbor ali zemski sabor, v katerem se posluje le hrvaški. Kdaj, sem mislil si, bode v Ljubljani tako, posebno sedaj, dokler so nemškutarji na krmilu? Tako so Hrvati v šolskih, sodnijskih, sploh v vseh občinskih vpravah svobodni; Madjari jim ne delajo težav razun v denarstvenih zadevah. Kako je pa pri Slovencih na pr. s šolstvom? Ali se ne meri nekaj let že spet čim dalje tim bolj na ponemčevanje? Kdaj bode govorilo se v deželnem zboru le naravski t. j. po slovenski?

Hrvati imajo svoje šole, učilnice srednje, vseučilišče, akademijo itd., vendar svedočbe na vseučilišču pridobljene pri nas nimajo vejave. Kaj je to? Kdaj se zedinjeni dvignejo zoper to zborniki hrvaški in poslanci slovenski, da priborijo tolikanj potrebno pravo naši mladini? V slovstvu naj se strinjamo. Slovenci se na

to ozirajo, ali se pa tudi Hrvatje? Vzlasti lepa naloga in sveta dolžnost je ondašnjim Slovencem, katerih se po raznih stanovih ne manjka, obračati Hrvate na Slovence, na slovensko književnost in vzajemnost občno, kajti Nemeč vedno tišči proti vzhodu. Na Hrvaškem so v tej reči precej se že zavarovali. Treba je tudi na Slovenskem, da delavci, rokodelci, obrtniki, trgovci, umetniki v dejanji bolj skazujejo svojo narodnost ter se ne obračajo tlačansko po tujih vzgledih in oblikah.

Temu nasprot zdi se mi razloček prevelik med tako zvanim umništvom ali učenjaštvom in prostim narodom. Ljudstvo je dobro, ali — prezanemarjeno, preveč prepuščano židovstvu. Neizmerna dobrota nam je to, da nimamo še židov po mestih in po deželi, kakor jih imajo vzhodni bratje naši preobilo. Razločki so preveliki pri njih v verstvu, v cerkvenih obredih. Tu na pr. judje v prekrasnem hramu obhajajo svoje praznike, in vse križem dere k njim; tam prepevajo živo in ginljivo pravoslavni, in vabijo k svojim slovesnostim, in tako sem opazil, da je na pr. o navadnih sobotah v stolnici Ljubljanski pri litanijah več ljudi, nego jih je bilo v malo Gospodnico, torej v soboto prazniško, v prestolnici Zagrebski pri suhih litanijah, z naslednjim blagoslovom, o katerem so le cerkveniki ali mežnarji z nekterimi dušicami zapeli „sveto“.

Pomanjkljivo dozdeva se mi, da se hrvaški časnikarji vse premalo ozirajo na Slovence in na naše časništvo. Po naših novinah je vseskozi kaj čitati o bratih Hrvatih; le redkoma pa se bere kaj v hrvaških o Slovencih. Kdo nam pomaga naj spet v tem? — Slovenci po Hrvaškem — pomagajte; vam najprej je mogoče in priganja naj vas k temu ljubav do prvotne domovine, dasi male in ne vsikdar hvaležne; to pa dostikrat po tujem zadolženji.

Po naravnem svetu je letos žalostna krog Zagreba; vročina in suša je bila mnogo hujša, in tako je v sežgani zemlji opešala turšica, ajda, otava itd.; v vinogradih kaže še dokaj dobro. Ni sicer prav veliko, ali — če bodo nekteri tedni še vgodni, bode vino izvrstno.

Domače novice.

V Ljubljani 22. septembra.

(Župani tistih občin na Gorenjskem), ki so zarad gozdov in pašnikov z obrtnijskim društvom v razporu, sklicali se bodo, kakor poročajo Novice v razgovor na shod, v kterega pride tudi c. kr. deželni predsednik vitez Widman. Če obrtnijsko društvo ne bode kmetom druge boljše zemlje dalo, kakor so oni plazi in one pečine, ki jim jih, kakor slišimo, namerava dati, ne bode se dognala tako potrebna in od vseh strani zaželena sprava, kajti kmetje bi pač potem mogli z besedami sv. pisma reči: „prosili smo vas kruha, pa ste nam namesti njega kamen dali“.

(Bogoslovne šole se prično) 1. oktobra. Gospodje bogoslovci se imajo 1. oktobra oglašiti, 2. oktobra so duhovne vaje, 3. oktobra pa se prično predavanje.

Razne reči.

— Prof. Ivan Steklasa pride iz Požege zopet na gimnazijo v Karlovec, in g. Peter Valjavec iz Senja na gimnazijo v Osjek.

— V „Hlasu“ č. 74 svetuje neki rodoljub, naj ta mesec priporočajo se Čechoslovani sv. Vavrlavu za srečo ruskemu orožju in sploh sv. Cirilu in Metodu za cerkveno zedinjenje

med Slovani. V podlistku popisuje nekdo svoje potovanje po Štajarskem (Cesta Štyrskem) in piše med drugimi na pr.: Bil je med nami na vozu tudi profesor na visokih šolah Kijevskih, kateri je potoval dalje v ta namen, da se bolje vzobraži. Cesta nas pelje mimo čednega kmečkega pohištva, kar nas družnik, tamošnji rojak opomni, da je to rojstna hiša škofa Slomškega. Spoštljivo pozdravljamo zibelko izvrstnega Slovana in slovečega višega pastirja. Razgovor o slavnem škofu dal je priliko ruskemu potniku povedati nam, da je tudi v Kijevu vstanovljena bratovščina, ktera ima tisti namen, ki ga ima bratovščina storjena po Slomšku, namreč cerkveno zedinjevanje Rusov s katoliško cerkvijo. Škof Slomšek je imel v Slatini t. j. v Rogatcu s svojo duhovščino še pred svojo smrtjo duhovne vaje. Vedno se mi v duhu predstavlja ljubeznjiva oseba škofova, njegovi tehtni pa vselej pristrčni in mikavni razgovori in njegovo prijazno, nad vso mero vladno občevanje s podložnim si duhovstvom. Občeval je tu prav res ljubi oče s sinu svojimi, in ti bi bili zunaj zastavili ali darovali tudi svoje življenje, pravi česki duhovnik.

— Iz Rima sta se te dni srečno vrnila mariborski spirital, č. g. Ogradi in celjski vikar, č. g. Žičkar, ter sta tudi povedala, da so sv. Oče čvrsti in zdravi.

— Na otoku Krku (Veglia), kjer je 4. t. m. umrl biskup J. Vitezič, umrl je bil že 27. avgusta, kakor poroča sedaj še le „Obzor“ br. 213, njegov generalni vikar, infulirani predstavnik stolne cerkve, vitez Fran Josipovega reda, g. Fran Volarič, kateri kakor biskup rojen v Vrniku je dobro deloval v krščanski in domovinski ljubezni za narod in dom z njim tako, da oba v hvalnem spominu ohraniti hoče narod hrvatski.

— Silno huda lakota razsaja v južnih deželah vzhodne Indije, o kakoršni se dozda še nikdar ni slišalo. Poroča se, da je že poldrugi milijon ljudi za gladom pomrlo, ne omevši milijonov in milijonov ljudi, katerih zdravje je vsled lakote za vselej spodkopano. V ueterih krajih umrlo je od novega leta sim enajstkrat toliko ljudi, kakor do lani osorej. V enem okraju je v enem mesecu za gladom umrlo deset tisoč ljudi. In kakor grozna šala v srce boli človeka vradno poročilo, da skoraj po vseh od lakote obiskanih krajih je videti le še prav malo revežev. To se umeje, ker so reveži prvi pomrli. V Salemskem okraju je 11 podpornih taborov. Meseca maja znašalo je število prebivalcev v enem takem taboru počez 7000; umrlo pa jih je na mesec 746. V desetih mesecih bi tedaj vsi izmrli. Enaka je v okraju Nord Arcot. Število ljudi v podpornih taborih znašalo je meseca maja 4202, umrlo pa jih je na mesec 471, in v devetih mesecih bi na ta način morali izmreti vsi. Če bi se kaj takega godilo po celem svetu, bi bilo človeškega rodu že čez nekaj mesecev konec. Pa tudi v severnih krajih se pomanjkanje čedalje bolj razširja in se bo tudi tam kmalo pričela lakota. Kupčija in obrtnija zastajata in kar se more prihraniti, razdeli se ljudstvu. Vradna poročila iz Bangalora nuznanjajo: „Ljudje po ulicah mrtvi cepajo na tla, po 15 do 20 dan“ in prav enako poroča policija iz Madrasa. Najbolj žalostno pa je, da revščine ne bo tako hitro konec. Lakota je ljudi tako zdelala, da za delo niso sposobni; pa če bi tudi mogli delati, nimajo nobene prilike, ker ste kupčija in obrtnija čisto opešale. Ker lačni reveži zabajajo v premožnejše okraje in pojedjo vse, kar najdejo, se bo lakota še bolj razširila, če se gladnim ljudem od zunaj

ne pošlje pomoč. Angleška vlada, ki v omejenih krajih zapoveduje, zahteva od parlamenta sto milijonov goldinarjev za prvo silo, ki se ji bodo gotovo tudi dovolili, pa preden revežem dojde pomoč in se jim iz vnanjih dežel pripeljejo za živež potrebne reči, jih bo gotovo še en milijon za lakoto pomrlo.

Vabilo k naročevanju „SLOVENCA“.

„Slovenec“ velja kakor dozda:

Za Ljubljano:	
Na dom pošiljan za celo leto	9 gl. — kr.;
„ „ „ „ pol leta	4 „ 50 „
„ „ „ „ četrt leta	2 „ 30 „
„ „ „ „ en mesec	80 „
V administraciji sprejeman:	
Za celo leto	8 gl. 40 kr.;
„ pol leta	4 „ 20 „
„ četrt leta	2 „ 10 „
„ en mesec	70 „
posamezne številke	7 „

Po pošti:

Za celo leto	10 gl. — kr.;
„ pol leta	5 „ — „
„ četrt leta	2 „ 50 „
„ en mesec	90 „
posamezne številke	8 „
Za bogoslovce, dijake in učitelje:	
Za celo leto	6 gl. — kr.;
„ pol leta	3 „ — „
„ četrt leta	1 „ 50 „

List pošljemo vsem dosedanjim naročnikom. Kdor se ne misli naročiti, naj ga pošlje nazaj, ker ga sicer smatramo kot naročnika. Tudi prosimo tiste gospode, ki naročnine še niso poravnali, da bi to storili prej ko mogoče, da tudi mi poravnamo račun v tiskarni.

Naročnina se pošilja najceneje po poštnih nakaznicah (Postanweisungen)

opravništvu,
Stari trg, hiš. šte. 7

Eksekutivne dražbe.

22. sept. 3. Drobnič s Ceste, 3. Žnidarič s Ceste, 1. Novak s Podgore vsi v Laščah, 3. Ferme iz Jelenka, 3. Beden iz Krtine, 3. Grad iz Beričevega vsi na Brdu, 3. Virand iz Medvedce, 3. Hočevar iz Pijave gorice, 2. Premc iz Grosuplja, 1. Zalar iz Zapotoka vsi v Ljubljani, 3. Kraje iz Travnika v Ribnici, 2. Keršič iz Rakitne na Vrhniki, 3. Vadnor iz Studenca, 3. Zotlar iz Senožeč, 3. Novak iz Famelj vsi v Senožečah, 3. Krašovec iz Gunt v Krškem, 3. Travnik iz Godoviča v Idriji, 1. Žagar iz Semiča v Metliki.

24. sept. 3. Valentinčič, 3. Wernik, 3. Vogelnik in 3. Draschler vsi v Ljubljani. Grajščina

na Kalcu v Ljubljani, 3. Kolenc iz Št. Ruprta v Mokronogu, 2. Zatelet iz Vrha v Žuženberku, 2. Kalin v Kostanjevici, 2. Majdič iz Dola na Brdu, Knific iz Predaal v Kranji, Langerjeve reči iz Poganca v Novem mestu.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, zlasti tukajšnji Čitalnici, pevcem in darovateljem prekrasnih vencev, ki so našega preljubega soproga, oziroma očeta, gospoda

Karola Peca,

c. kr. oskrbnika gruntnih bukev, včeraj v tako obilnem številu spremili na pokopališče in mu skazali poslednjo čast, najprisrčnejšo zahvalo izreka

Žalujoča rodbina.

V Kranji 19. sept. 1877.

Telegrafične denarne cene 21. septembra.

Papirna renta 64.70 — Srebrna renta 67. — Zlata renta 74.75. — 1860letno državno posojilo 111.50 Bankine akcije 836 — Kreditne akcije 232. — London 119. — Srebro 105.15. — Ces. kr. cekini 5.65. — 20 frankov 9.45.

Denarstvene cene 20. septembra.

	Denar.	Blago
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	65.15	65.30
5% renta v srebru	67.90	68.10
4% renta v zlatu (davka prosta)	75.90	76.10
Srečke (lozi) 1854. l.	108.—	108.50
„ „ 1860. l. cel.	112.75	113.50
„ „ 1860. l. petinke	126.50	121.50
Premijski listi 1864. l.	130.—	135.25
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	96.50	97.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	96.—
Ogerske po 5%	78.—	79.—
Hrvaške in slavonske po 5%	84.—	84.50
Sedmograške po 5%	76.75	77.25
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	877.—	879.—
Unionske banke	75.—	75.50
Kreditne akcije	224.25	224.50
Niškoavstr. eskomptne družbe	740.—	750.—
Anglo-avstr. banke	113.75	114.25
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	165.—	165.75
Tržaške „ 100 „ k. d.	120.—	121.—
„ 50 „ „ „	60.—	61.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	28.75	29.25
Salmove „ 40 „ „	39 —	39.50
Palffy-jeve „ 40 „ „	27 —	29.—
Clary-jeve „ 40 „ „	29.25	29.50
St. Genois „ 40 „ „	33.50	33.75
Windischgrätz-ove „ 20 „ „	28.25	29.—
Waldstein-ove „ 40 „ „	22 —	22.50
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.60	5.76
Napoleons'or	9.41	9.43
Srebro	105.—	105.15

Žitne cene preteklega tedna.

Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša 3²⁶/₁₀₀ mernikov.

Reči	V Ljubljani		V Novem mestu		V Kranji		V Mariboru		V Ptuj		V Ormužu		V Trstu		V Celovcu		V Zagrebu	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšonice (hektoliter)	10	8	10	20	9	75	9	60	9	—	8	80	—	—	9	48	9	—
	3	10	3	15	3	—	2	95	2	77	2	70	—	—	2	91	2	77
Reži (hektoliter)	6	4	7	—	7	15	5	5	6	—	6	80	—	—	6	10	8	—
	2	—	2	15	2	20	1	46	1	83	2	9	—	—	1	85	2	45
Jačmena (hektoliter)	5	20	5	30	5	38	5	20	4	50	5	40	—	—	5	14	3	80
	1	60	1	63	1	60	1	60	1	37	1	66	—	—	1	58	1	16
Ajde (hektoliter)	6	95	7	28	7	48	6	80	6	88	4	60	—	—	8	70	6	50
	2	15	2	22	2	29	2	9	2	12	1	40	—	—	2	67	2	—
Prosa (hektoliter)	5	90	6	—	6	10	5	70	6	50	7	80	—	—	4	46	6	20
	1	80	1	85	1	86	1	75	2	—	2	40	—	—	1	36	2	91
Turšice (hektoliter)	7	—	7	30	7	20	6	50	6	—	5	—	—	—	5	70	6	10
	2	15	2	30	2	21	2	—	1	85	1	95	—	—	1	75	1	88
Ovsa (hektoliter)	3	26	3	90	3	57	3	10	3	—	3	55	—	—	2	84	4	—
	1	—	1	19	1	6	—	95	—	93	1	6	—	—	—	—	1	22